

रिति जन्मराशितः शराब्जो पञ्चमचतुर्थयोः, (२) द्वितीये
 द्वितीयद्वादशस्थानयोः, नवांशे नवमदशमयोः स्थानयोः
 द्विगुणे द्वितीयतृतीययोः शिवाग्नौ एकादशतृतीययोः ।
 देवगुरुर्हस्तिः क्रमाच्छुभो विद्वच्च ज्ञेयः उक्तञ्च
 नारदेन “जन्मतः स्वादगोऽप्रद्विज्जन्त्याष्टजलजलैः
 जन्मराशेरुः श्रेष्ठो पक्षैर्दि न विध्यते” इति । अथ
 शुक्र इति जन्मराशेः कुनागे प्रथमाष्टमयोः, द्विगे
 द्विप्रथमयोः, अग्निरूपे तृतीयप्रथमयोः, वेदास्वरे
 चतुर्थदशमयोः, पञ्चनिधौ पञ्चमनवमयोः, गजेनौ अष्ट-
 मपञ्चमयोः, नन्देश्योर्नवमदशमयोः, भानुरसे द्वाद-
 शषष्ठयोः, शिवाग्नौ एकादशतृतीययोः स्थानयोः, (३)
 शुक्रः क्रमाच्छुभो विद्वच्च ज्ञेयः यदाह नारदः “जन्मा-
 दासुताष्टाङ्गान्धार्येष्विष्टो न विध्यते । भार्गवो नृत्यस-
 प्राद्यस्त्राङ्गे शायारिपुत्रगैरिति” आसुतेत्यभिधवावाङ्कः
 सङ्गतेनान्त्राभिधिरिति तेन प्रथमद्वितीयतृतीयचतुर्थ-
 पञ्चमानां पञ्चाषामित्यर्थः । इदमत्राकृतं यो यो पक्षः
 रचन्प्रादयादौ प्राक्पठितेषु स्थानेषु विद्यमानः स स
 पक्षः शुभदः शुभस्थानव्यतिरिक्तास्त्रिस्थानेषु विद्यमानः
 स स पक्षोऽशुभफलदाता अतएवाह श्रीपतिः “सर्वे
 लाभदृष्ट्यस्ताश्च स्वरिपुष्पकैः कुजाकीं लिषट् ।
 प्राप्नो साद्यस्त्रमन्त्रधारिषु शशी खास्तारिवर्जं भृगुः ।
 धीधर्मास्तधनेषु वाक्पतिरिति स्वाष्टास्त्रस्थो बुधः
 श्रेष्ठो जन्मदृष्ट्याश्च गोचरविधौ विज्ञो न चेत् स्वाद-
 पक्षैरिति” । अर्थादेवास्तुक्रस्थानेष्वशुभः स स पक्षः । अत्र
 पञ्चाषां विहितनिषिद्ध स्थानफलानि विधिरत्ने । तत्र
 रतेः । “स्थानं जन्मनि नाशयेद्भनकरः कुयात्, द्वितीये भयं,
 दुश्चिक्येऽत्रियमातमोति हिबुकेऽ मानक्षयं यच्छति ।
 दैव्यं पञ्चमगः करोति रिपुहा षष्ठेऽष्टहा सप्तमे
 पीडामष्टमगः करोति पक्षं कान्तिक्षयं धर्महृगः ।
 कर्मसिद्धिजनकस्तु कर्मः० गोवित्तलाभदृष्ट्याः१ संस्थितः ।
 द्रव्यनाशजनितां सहापदं यच्छति व्ययः२ गतो दिवाकरः
 चन्द्रस्य-जन्मन्यस्यन्ति यतिं हिमगुर्विज्जनायं द्वितीये दद्यात्
 द्रव्यं सङ्गजभवने कुक्षिरोगं चतुर्थे । कार्ये नायं
 तनवः१ नृगोवित्तलाभं च षष्ठे द्यूने३ द्रव्यं युवतिस-
 हितं नृत्युदसंस्थोऽपनृत्युम् । नृपभयं कुरुते नवमः
 शशी दशमधामगतस्तु महत् सुखम् । विविधमायः१ गतः
 कुरुते धनं व्ययः२ गतस्तु रुजं धनसंक्षयम्”
 कुजस्य-“प्रथमदृष्ट्याः क्षौणीकृतुः काल्यारिजं भयं

क्षपयति धनं वित्तस्थाने तृतीयगतोऽर्थदः । अरिभ-
 यमतः पातालेऽर्थात् क्षिणोति हि पञ्चमो रिपुदृष्ट-
 मतः कुयादृष्टं रुजं मदनं३ स्थितः । जननितो नि-
 धनदस्यः शत्रुवाधां धराजो दिशति नवमसंस्थः कायपी-
 डामतीव । शुभमपि दशमस्थो लाभः१ गो भूरिनाभं
 १२ व्ययभवनगतोऽसौ व्याप्यनर्थादनाशान्”

बुधस्य-“बुधः प्रथमगोमयं दिशति वन्धमर्थं धने२ धनं
 रिपुभयान्वितं सङ्गजभवनगतोऽर्थदः । अनिर्हृति करो
 भवेत्तनयः१ गोऽरिहृगः स्थानदः करोति मदनं३ स्थितो-
 वक्रविधां शरीरव्यथाम् । अष्टमे शशिसुते धनदृष्टिर्धर्म-
 हृगस्तु महतीं तनुपीडाम् । कर्मः० गः सुखमयायः१ ग-
 तोऽर्थं द्वादशे भवति वित्तविनाशः ।

गुरोः-“भयं जन्मन्यार्थोजनयति धनस्थोऽर्थमतुलं तृतीये-
 ऽङ्गक्षेत्रं दिशति च चतुर्थेऽर्थविलयम् । सुखं पुत्र-
 ५ स्थाने रुजमपि च कुयादरिहृगृहे गुरुद्यूने३ पूजां
 धननिचयनायं च निधने८ । धर्महृगतो धनदृष्टिकरः
 स्वात्पीतिहरो दशमेऽभरपूज्यः । स्थानधनानि ददाति
 स चायेः१ द्वादशगतनुमानसपीडाम्”

भृगोः । “जन्मन्यतिक्षयकरो भृगुजोऽर्थदोऽर्थे २ दुश्चिक्यः३ गः
 सुखकरोधनदक्षतुर्थे । स्वात्पुत्रदस्तनयः१ गोऽरिहृग-
 तोऽरिहृदि शोकप्रदो मदनं३ गोनिधने८ ऽर्थदायी ।
 जनयति विविधाम्बराणि धर्मे८ न सुखकरो दशमस्थि-
 तस्तु शुक्रः । धननिचयकरः स लाभः१ संस्थो व्ययः२ भ-
 वनेऽपि धनागमं करोति”

शनेः । “वित्तभ्रंशं रुगाग्निं दिनकरतनयो जन्मराशिं
 प्रपन्नो वित्तक्षेत्रं द्वितीये धनहरणकृतं वित्तलाभं तृ-
 तीये । पातालेऽशत्रुदृष्टिं सुतभवनपूगतः पुत्रभृत्यार्थ-
 नायं षष्ठे स्थानेऽर्थलाभं जनयति मदनं३ दोषसंघातमा-
 किः । शरीरपीडां निधने८ च धर्मे८ धनक्षयं कर्मणि१०
 दौर्मनस्यम् । उपान्त्यः१ गो वित्तमनर्थमन्ये१२ शनिर्द-
 दातीत्ययदृष्टिः”

राहोः केतोच-“राहुर्जन्मगतो भयं च कलहः सौभाग्य-
 मानक्षयं वित्तभ्रंशमहासुखं नृपभयं चार्थक्षयं य-
 च्छति । सन्तापं कलहं च वित्तमधिकं शीघ्रं विनाशं
 नृणां केतुक्षतफलमेव राशिषु वदेच्छन्ति गगर्दयः” ।
 एतच्छुभाशुभरूपापहा नृणाम्भिवृत्तास्था
 राशिसन्निगता एवराशेः फलं ददति वक्रिणस्तु
 प्राग्राशेरित्याह कमलासनः “नृणाम्भिवृत्ताः